

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 6 januari 2023**Datum GS-besluit** : 7 februari 2023**Vragen nr. 2**

Vragen van **dh. J.P.H.M. van Gilse** (VVD) over Veiligheid oudere windturbines

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 6 januari 2023 door het lid van Provinciale Staten, **dh. J.P.H.M. van Gilse** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Dinsdagnacht van 3 op 4 januari is bij Zeewolde bij een windkracht van circa 5-6 het bovenstuk inclusief rotor van een 24 jaar oude en 60 meter hoge windturbine plotseling afgebroken. De aanwezige trillingssensoren hebben geen alarm geslagen. Er belandden duizenden kilo's staal op de dijk en in het weiland.

Volgens eigenaar Vattenfall vindt drie maal per jaar een technische controle van de windturbines plaats, waarvan de laatste onlangs nog in december 2022.

Windturbines worden volgens emeritus hoogleraar windenergie Gerard van Bussel (TU Delft) gebouwd voor een technische levensduur van circa 20 jaar en oudere windturbines hebben volgens hem een grondige onafhankelijke jaarlijkse keuring nodig om de veiligheid voor de omgeving te kunnen garanderen. Het keuren van eigen vlees is hierbij niet voldoende.¹

De VVD Noord-Holland maakt zich naar aanleiding van dit bericht zorgen over de veiligheid van oudere windturbines in onze provincie en heeft hierover de volgende vragen aan het College:

INLEIDING ANTWOORDEN

Incidenten met windturbines doen zich zelden voor en het incident in Zeewolde is uitzonderlijk te noemen. Het is belangrijk om daarvan te leren en daarom is het noodzakelijk om eerst de precieze oorzaak te achterhalen van het incident. Vattenfall, de eigenaar van deze windturbine, laat extern onderzoek doen naar de oorzaak van dit incident. Naar verwachting zijn de resultaten van dit onderzoek half april beschikbaar. Het is op dit moment daarom nog niet duidelijk in hoeverre de windkracht hierbij een rol speelde, of welke andere factoren (mede) ten grondslag lagen aan het falen van de windturbine. Wij vinden het van groot belang dat dit grondig wordt uitgezocht.

¹ De Volkskrant en NU.nl 2023/01/05

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**VRAGEN****Vraag 1:**

Is bekend hoeveel en waar windturbines van 20 jaar en ouder in Noord-Holland aanwezig zijn?

Antwoord 1:

Ja dat is bekend. Het betreft vier locaties waarvan er één al geruime tijd buiten gebruik is.

Vraag 2:

Zo nee, bent u van plan om naar aanleiding van dit incident in Zeewolde een inventarisatie te doen?

Antwoord 2:

N.v.t.

Vraag 3:

Is bekend of en hoe de oudere windturbines in Noord-Holland en elders periodiek op veiligheid worden geïnspecteerd en wordt hier op enige wijze door een instantie toezicht of controle op uitgeoefend?

Antwoord 3:

Op grond van het Activiteitenbesluit geldt voor bestaande windturbines/windturbineparken dat deze ten minste eenmaal per kalenderjaar worden beoordeeld op de noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties door een deskundige op het gebied van windturbines. Als wordt geconstateerd, of indien het redelijk vermoeden bestaat, dat een onderdeel of onderdelen van de windturbine een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, wordt de windturbine/worden de windturbines onmiddellijk buiten bedrijf gesteld en het bevoegd gezag daaromtrent geïnformeerd. De windturbine wordt/de windturbines worden eerst weer in bedrijf genomen nadat alle gebreken zijn hersteld.

De OD NZKG controleert namens ons op basis van klachten bij de windturbines/windturbineparken. Daarnaast controleert de OD NZKG steekproefsgewijs. De OD NZKG is in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek van dit voorval, om te bepalen of er aangepast beleid voor inspecties moet komen.

Vraag 4:

Kunt u eisen aan de levensduur en/of aan periodieke inspecties van windturbines stellen bij het verlenen van vergunningen?

Antwoord 4:

De wetgever heeft voor windturbines eisen gesteld. Een windturbine is een bouwwerk en dient dus aan de eisen die voor bouwwerken gelden te voldoen. In het Bouwbesluit 2012 wordt in artikel 2.2 gesteld: "Een bouwconstructie bezwijkt gedurende de in NEN-EN 1990 bedoelde ontwerplevensduur niet bij de fundamentele belastingscombinaties als bedoeld in NEN-EN 1990."

Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen moet aannemelijk gemaakt worden dat aan deze eis met betrekking tot de levensduur wordt voldaan. Als sprake is van een tijdelijke omgevingsvergunning, dan dient de windturbine na afloop van de aangevraagde termijn te worden verwijderd.

Daarnaast schrijft het Activiteitenbesluit voor dat bestaande windturbines/windturbineparken periodiek worden gecontroleerd door een deskundige. Zie het antwoord op vraag 3.

Vraag 5:

Zo ja, gebeurt dat en wordt hierop gemonitord?

Antwoord 5:

De wetgever heeft hiervoor al eisen gesteld. Zie vraag 4.

Vraag 6:

Zo nee, bent u dan van plan om bij de Rijksoverheid op adequate veiligheidsregelgeving en toezicht aan te dringen?

Antwoord 6:

Zoals reeds gezegd doen incidenten met windturbines zich zelden voor. Het is belangrijk om daarvan te leren en daarom is het noodzakelijk om eerst de precieze oorzaak te achterhalen van het incident. Zoals al genoemd bij de inleiding laat Vattenfall, de eigenaar van deze windturbine, extern onderzoek doen naar het incident. Op basis van de resultaten kijkt de OD NZKG of het beleid met betrekking tot inspecties moet worden aangepast. Daarnaast zullen wij in de landelijke Procesgroep wind met de minister voor Klimaat en Energie en met de sector en de medeoverheden hierover in gesprek gaan en bezien in hoeverre deze specifieke situatie generieke verbeterpunten bevat voor het onderhoud of de inspectie van windturbines.

Vraag 7:

Volgens de media lagen de brokstukken over enkele honderden meters verspreid.² Dit zou betekenen dat bij hogere windturbines en/of hogere windsnelheden deze afstanden nog veel groter hadden kunnen zijn. Hoe gaat u deze informatie inzetten bij het beoordelen van veiligheidsafstanden van nieuwe windturbines tot bijvoorbeeld wegen en gevoelige bestemmingen zoals woningen?

Antwoord 7:

Vanuit het Bouwbesluit 2012 moeten bouwwerken en dus ook windmolens, voor het ontwerp van de constructie, ingedeeld worden in zogenaamde gevolgklassen. Afhankelijk van de gevolgen bij bezwijken kan een bouwwerk in een hogere of lagere gevolgklasse vallen en moet het bouwwerk aan hogere of lagere betrouwbaarheidseisen voldoen. Bij de behandeling van een aanvraag voor een vergunning wordt hierop getoetst. Per geval wordt beoordeeld in welke gevolgklasse het bouwwerk valt, afhankelijk van de omgeving en economische gevolgen.

Daarnaast gelden voor windturbines veiligheidszones uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het plaatsgebonden risico is het risico (de kans) per jaar, dat 1 persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op een plaats bevindt, overlijdt door een ongewoon voorval. Het

² De Telegraaf 2023/01/04

risico is een functie van de afstand tot de risicobron: hoe groter de afstand, hoe lager het risico. Uit het Bevi volgt een grenswaarde van het plaatsgebonden risico (PR) van 10^{-6} per jaar voor kwetsbare objecten. Voorbeelden hiervan zijn aaneengesloten woonbebouwing, ziekenhuizen en andere gebouwen met aanwezigheid van grote aantallen personen tijdens een groot deel van de dag. Voor beperkt kwetsbare objecten, zoals verspreid liggende woningen, is gekozen voor een waarde van 10^{-5} (1 op de 100.000) per jaar.

Wij zijn in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek van dit voorval, om te bepalen of er aanvullende eisen moeten worden gesteld.